Födelsedagar

Lövås-Robert, 100 år

Skogsarbetare, byslaktare och fiolspeleman
Man ska äta rejält och motionera med måtta!

Husmanskost, grovsnus, gamla hederliga bondvalser - och måttligt med motion! Det är Robert Anderssons grundrecept på äkta livskvalitet.

Och Lövås-Robert, som han för det mesta kallas, är i sanning en auktoritet på området: nu på fredag firar han sin hundraårsdag och på lördag är det fest för hela släkten i Västermo bygdegård.

Robert Andersson är född på Lövåsen, söder om Hjälmaren, och växte upp tillsammans med nio syskon.

Han gick sex år i Nysäters skola, i södra Öja. Därefter blev han dräng hos sin far.

– Och snart nog var det dags att följa med pappa ut i skogen. Jag var just fyllda sexton då och det skulle bli fjorton slitsamma år med att såga och dra timmer, konstaterar Robert.

Jobbade dag och natt

Efter den hårda tiden som skogsarbetare blev han statare under furstinnan von Wedel på St Sundby och Celsings på Biby.

– En period jobbade jag på torpet vid Biby om nätterna och skötte gårdssysslorna åt Celsings på dagtid. Då vill det till att hålla ordning på kropp och själ!

I det stycket har livskonstnären Robert Andersson förlitat sig på tre goda och grundläggande stimulantia: Rejäl husmanskost. Grovsnus. Gamla hederliga bondvalser.

– Och så ska man komma ihåg att inte dricka färgat!

År 1932 övertog Robert fädernegården Lövåsen, där åkermarken växt från åtta till tjugoen tunnland. Lövås-Robert gjorde sig känd som en outtröttlig arbetsmänniska. Själv betonar han dock sin sedan 1958 avlidna hustru Helgas huvudroll i den unga familjen.

– Hon slet och släpade, vi fostrade tillsammans upp tio barn och hade det stundtals rätt knapert. Men med hårt arbete gick det vägen!

Allt-i-allo

År 1946 övergick Lövås-Robert till att vara allt-i-allo i bygden. Han arbetade i jord- och skogsbruk, kunde inte sällan ha tröskningsuppdrag på sex-sju ställen, gjorde sig känd och populär som "byslaktare" och hade även "påhugg" som hjälparbetare i stenindustrin på orten.

I unga år spelade "Lövås-Robert" till dans med sin fiol på de sörmländska logarna. Den gamle spelmannen kan fortfarande hantera sitt instrument men lyssnar numera mest till de bandinspelningar från senare datum, där han förekommer tillsammans med betydligt yngre musikanter.

FOTO: Lasse Widegren

Musiken som kraftkälla

– Utan musiken hade nog inget fungerat, konstaterar han. Det är en otrolig kraftkälla!

Nog har gubben med åren blivit "lite krokig", som Lövås-Robert själv uttrycket saken, men krokigheten är en fysisk åkomma. Andligen är blivande hundraåringen av imponerande resning, med ett minne som många femtioåringar har skäl att avundas honom.

B M

Robert Andersson 100 år

Arbetade hårt i skogen och spelade på logdans

Robert Andersson, Ringvägen 21, Stora Sundby, har levt ett arbetsamt liv. Hans rygg har blivit böjd, men humöret är glatt och minnet sviker honom inte.

På fredag, den 7 juni, fyller han 100 år.

— Minnena sitter som fastskruvade i huvudet på mig, säger Robert Andersson, och berättar hur han, innan han fyllt fyra år, fick köra oxar när de tröskade i ett så kallat vandringsverk hemma på faderns torpställe i Lövåsen, Öja.

Dagens jubilar

— Nu ska du skrika duktigt åt oxarna, sa de till mig. Och det gjorde jag och oxarna gick så fint runt, runt.

De var tio syskon i familjen, och tio egna barn har Robert Andersson fått. Dem och deras barn och barnbarn får han träffa i Bygdegården, Västermo, på lördag, för då skall 100-årsdagen firas tillsammans med hela den stora familjen.

□ Sprang ärenden

— Jag har alltid varit intresserad av att vara nyttig, säger Robert Andersson. Min morbror hade kryddaffär och jag var inte gammal när jag började springa ärenden åt honom.

Som 15-åring skickades han ut i skogen för att dra ut timmer. Ett tungt jobb, men han hade en snäll häst.

— Vi trivdes bra ihop, hästen och jag.

Vid 16 års ålder fick Robert Andersson börja göra dagsverken på Stora Sundby gård. Han fällde grov timmerskog, ett nog så tungt arbete för en 16-åring. Innan han gifte sig 1917 var han också dräng åt sin far i tio år. En tid tog han ett torp på arrende, Hamra under Biby, och där arbetade han också på sågen, från sju på morgonen till sju på kvällen.

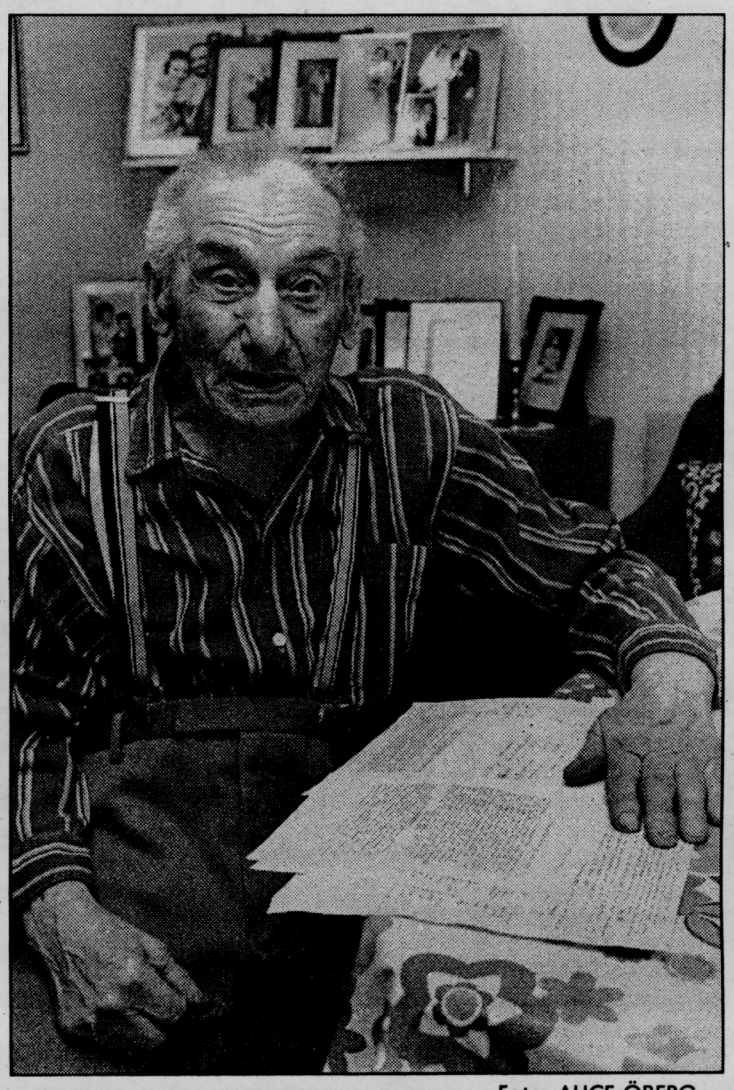

Foto: ALICE ÖBERG

Robert Andersson, 100 år på fredag, har ett gott minne och ett glatt humör. På senare år har han tecknat ner några levnadsminnen och gjort en släkttavla, som börjar 1809.

Ovanpå det skulle han hem och hugga ved till sin egen familj och sköta andra sysslor.

□ Tungt arbete

Vid Åhléns kvarn i Skogstorp blev det också tungt arbete med stora säckar. Där hade han också förtroendet att ta prover på spannmål som bönderna kom med.

— Som tur var klarade jag mig utan ryggskott.

På Biby lärde Robert Andersson sig jordbruk, och 1932 tog han över barndomshemmet Lövåsen efter en bror. Familjen blev kvar där till 1946, flyttade till Wij i Västermo och var sedan bosatt något år i Eskilstuna.

Under drygt 20 år gjorde Robert Andersson sig känd som en skicklig slaktare i bygden.

På Ringvägen har han bott sedan 1974. Nu står fiolen nerpackad i sitt fodral i vardagsrummet, men för inte så många år sedan spelade han ofta. Och i yngre dagar var han flitigt engagerad som spelman på logdanser.

En släkttavla på väggen visar att Robert Andersson forskat i släkten sedan 1809. Han lärde sig skriva på maskin och det har han haft stor nytta av, dels vid upprättandet av släkttavlan och dels när han skrivit ner minnesanteckningar från sitt långa och händelserika liv.

Innan vi går knäpper han på bandspelaren, och ut tonar Gulligullan och ett par andra låtar.

— Det är Robert som spelar, säger 100-åringen.

A-M ERIKSSON

Vår

Bertil Timrenius

f. 2 maj 1902

d. 30 maj 1991

SYSKON
SYSKONBARN
Övrig släkt och vänner

Tillär
Torsl
Hando
na Joh
Markk
Lena V
son, R
Erik A
Maria
5.

I To
sel äg
Runnk
blom.
Eskils

I F
vigde
Sunds
ström
förrät
Benn
var J
marsl
Ateljé

Vig
by-R
Per-A
Lars
Sjöbe
des
(Foto
Eskil